

nr 38 / jaargang 20
april 2021
gratis nummer

Landschapskrant

REGIONAAL LANDSCHAP HOUTLAND

De vzw Regionaal Landschap Houtland is een samenwerking van overheden en verenigingen met als doel het draagvlak voor streekeigen natuur en landschap bij de burgers te vergroten. Onze vzw wordt financieel gesteund door de Provincie West-Vlaanderen, Beernem, Brugge, Damme, Ichtegem, Jabbeke, Oostkamp, Torhout en Zedelgem, het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij.

Beste lezer,

Binnenkort steekt de Landschapskrant in een nieuw jasje! Het Regionaal Landschap breidt namelijk uit: dit voorjaar komen er een flink aantal poldergemeenten bij en worden we dus een Regionaal Landschap voor Houtland én Polders.

Vanaf september zal de Landschapskrant er een beetje anders uitzien en zal ze ook in de poldergemeenten in de brievenbus vallen. Boeiende reportages laten je dit najaar kennismaken met het landschap en de natuur ten noorden van het Houtland. Maar eerst zoomen we in deze 38e editie (20ste jaargang) nog één keer exclusief in op het Houtland.

Beginnen doen we met het bedanken van onze projectmedewerkers en landschapsarbeiders. Het voorbije plantseizoen pootten ze 10 kilometer hagen, heggen en knotbomenrijen neer en groeven ze 27 nieuwe poelen. Opvallend is hun record van 500 aangeplante hoogstamfruitbomen, een duidelijk signaal dat de aanleg van boomgaarden flink in de lift zit.

We gaan ook dieper in op de langdurige droogteperiodes van de afgelopen drie jaar. Dat probleem pakken we aan samen met onze partners.

Zo werken Provincie en Vlaamse Landmaatschappij aan waterprojecten in het Landschapspark Bulskampveld. Met steun van Vlaanderen en Provincie kunnen we ook landbouwers helpen die een klein waterbekken aanleggen, daarover lees je meer in deze krant.

Tot slot valt ook corona dit voorjaar niet weg te denken. Hoewel we momenteel nog geen groepsactiviteiten kunnen organiseren, delen we in deze krant graag veel wandeltips, leuke fietstochten, uitdagende speelnatuur en... geweldige locaties voor vogelkijkers.

Prachtige stukken Houtland die je deze lente zelf kan ontdekken en beleven.

Laat 2021 een jaar zijn waarin natuur en gezondheid elkaar versterken. En laat dat meteen hetgeen zijn dat we alle inwoners van het Houtland van harte toewensen!

Bart Naeyaert,
voorzitter van het Regionaal Landschap Houtland
Jurgen Vanlerberghe,
voorzitter van het Landschapspark Bulskampveld

Inhoud van dit nummer

- 3 Terugblik 2020
- 4 Zedelgem in de kijker
- 5 Breng ons levend erfgoed mee in kaart
- 6 Waterbeheerwerken aan de woonwijk Vorsevijvers in Wingene
- 7 Naar buiten: op Expeditie met het hele gezin
- 8 Langs de oevers van het kanaal Gent-Brugge
- 9 Fietsen langs een kanaal met een verhaal
- 9 Ik zomer in Provinciedomein Bulskampveld
- 10 Geef de natuur een boost met je tuin
- 11 Hond aan de lijn, 't zal wel zijn
- 12 Nieuwe tuin Ter Muiden zorgt voor grote meerwaarde
- 13 Hier ontdek je de beste vogelhotspots
- 14 Natuurinclusieve wijk gunt blik op de toekomst
- 15 Verloren Kost Torhout strijdt tegen klimaatverandering
- 16 Nieuwe fietsroute langs heringerichte plekjes

Terugblik 2020

2020 was een jaar waar het eigen landschap en natuur sterk in de kijker stond. En daar konden we bij Regionaal Landschap Houtland een steentje aan bijdragen.

In 2020 is gewerkt aan 73 projecten bij landbouwers en particulieren. Om dit te meten hebben we onze cijfers op een rijtje gezet. In onderstaand overzicht ontdek je onder meer hoeveel hagen, heggen, houtkanten en bomen we het afgelopen jaar hebben aangeplant.

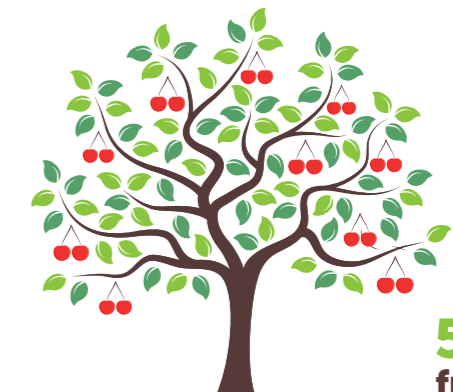
9 kilometer
hagen en heggen

1 ha
vogelbosjes

650
(knot)bomen

500
fruitbomen

27
poelen

Zedelgem in de kijker

Schepen van Leefmilieu Arnold Naessens op zijn geliefkoosde plekje langs het Klokhofpad.

In het hart van het Houtland pronkt de gemeente Zedelgem. Wie hier het landschap bestudeert, ontdekt talloze kenmerken typisch voor de streek: bossen en heide zorgen voor een rijke biodiversiteit en ook imposante dreven en kasteelparken sieren het decor.

De gemeente zet zich hard in voor het groen op haar grondgebied. Via meer dan 100 projecten bij particulieren en landbouwers helpt ook het Regionaal Landschap om de streekeigenheid te behouden, dat leren we van Arnold Naessens, schepen van Leefmilieu.

Wat zijn de krachtlijnen van het gemeentelijk groenbeleid?

"Het groen in Zedelgem is heel gevarieerd. Denk maar aan het Merkerveld, het Plaisiersbos, de Watermolenvijver, het park van Loppem, Vloethemveld,... We zetten volop in op de bestaande natuur en we creëren meer natuur waar mogelijk. Onze natuurgebieden zijn vaak in eigendom of in beheer van verschillende partijen en organisaties. Die proberen we zoveel mogelijk te ondersteunen en we zetten er interessante samenwerkingen mee op. Zo zijn

stukken van het Hoogveld bijvoorbeeld in eigendom van de gemeente, terwijl Natuurpunt Zedelgem het beheer op zich neemt."

"Dat onze burgers van dat moois genieten, stimuleren we enorm. We zetten in op een goeie toegankelijkheid van de natuurgebieden en zorgen dat recreanten via trage wegen vlot van het ene naar het andere gebied raken. Waar dat mogelijk is, scheppen we rond die trage wegen een groene omgeving, zo kunnen dieren langs deze paden migreren."

Ook buiten de natuurgebieden doen jullie inspanningen?

"Dat klopt. Sinds 2019 hebben we een bomenplan dat alle straatbomen inventariseert en dat bepaalt welk soort boom op welke locatie hoort. Zo vermijden we dat er bomen worden gekapt zonder goede reden. Op initiatief van onze groendienst zetten we ook in op bij- en insectvriendelijkheid. We zaaien bloemenweides is, laten de gazons langer groeien, creëren wadi's en leggen verschillende zones opnieuw aan. Daarnaast kunnen inwoners een straatgeveltuintje aanleggen. Als hun gevel

tot aan het voetpad komt, nemen we op aanvraag een paar stoeptegels weg en kunnen ze hun gevel aankleden met planten."

Hoe gaat Zedelgem om met de klimaatverandering?

"Zedelgem streeft naar een reductie van 40% CO₂-uitstoot tegen 2030. Maar het klimaat verandert natuurlijk nu al. Hier zien we afwisselend watertekorten en -overschotten. Daarom ondertekende de gemeente onder andere het riviercontract Kerkebeek. We maakten een hemelwaterplan op, legden een gecontroleerd overstromingsgebied langs de Plaatsebeek aan, maken ingebuisde grachten terug open, stellen binnenkort een droogteplan op,... Die initiatieven zorgen voor een grotere buffercapaciteit en voor een betere infiltratie. En via ons bomenplan planten we waar mogelijk meer bomen en ander groen aan, die hebben namelijk een milderend effect op hitte."

Vragen over milieu en natuur in Zedelgem?

Contacteer dan de milieudienst via Hilde Dobbelaere en Martijn De Naegel, milieu@zedelgem.be

Breng ons levend erfgoed mee in kaart

Welkomstlinden aan de ingang van de vroegere brouwerij Tivoli te Beernem

In het voorjaar van 2021 gaan het Regionaal Landschap Houtland en de Intergemeentelijke Onroerende Erfgoedinstellingen Raakvlak en Polderrand op zoek naar markante bomen en struiken. In tien gemeenten brengen ze in kaart welke bomen

en struiken iets vertellen over de geschiedenis en de oude gebruiken uit de streek. Gemeentebesturen zullen deze inventaris inzetten om hun beleid rond het behoud, herstel en beheer van dit levend patrimonium vorm te geven.

Help mee als vrijwilliger

Op de enthousiaste vrijwilligers van de werkgroep Houtig Erfgoed uit Beernem kan dit project alvast rekenen. Heb jij ook interesse voor erfgoed en natuur en wil je graag je steentje bijdragen in jouw eigen gemeente? Dan zijn jouw helpende handen meer dan welkom.

Er is geen voorkennis vereist. Het Regionaal Landschap Houtland geeft je een opleiding en organiseert een workshop op het terrein (indien de coronamaatregelen dat toelaten). Zo vind jij vlotjes je weg binnen de werkgroep.

Praktische info

Nieuwe vrijwilligers sluiten aan bij de werkgroep vanaf eind april, begin mei. Heb je interesse? Neem dan contact op via gilles.paelinck@west-vlaanderen.be, via 0492 43 80 67.

www.vlaanderen.be/pdpo met steun van ELFPD

Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling Europa investeert in zijn platteland

VLAAMSE LAND MAATSCHAPPIJ

west-vlaanderen de gedreven provincie

Over welk markant groen gaat het?

Wie door het Houtland trekt, komt terecht in een divers landschap dat heel wat geheimen over z'n geschiedenis prijsgeeft. De typische dreven die vandaag het decor sieren, vinden hun oorsprong in de 19e eeuw. Toen de woeste heidegebieden en velden hier ontgonnen werden, zorgden de ontginningsdrennen voor een wel erg geometrisch patroon dat vanuit de lucht zelfs op een dambord lijkt. De vele hagen, heggen en bosjes langs de velden dateren dan weer uit de 20ste eeuw, toen deze houtkanten dienst deden als weideafsluiting en als bron van brand- en timmerhout.

Als vrijwilliger breng je deze historische natuur mee in kaart. Zo speur je in het Houtland naar vrijheidsbomen, welkomstlinden, hoogstamboomgaarden, kapelbomen, solitaire bomen, (gevlochten) hagen die dienen als erfafsluiting en heel wat andere pareltjes.

Bulskampveld

Mis geen enkel stukje!

Waterbeheerwerken aan de woonwijk Vorsevijvers in Wingene

In het najaar van 2020 zijn omvangrijke werken gestart in de omgeving van de woonwijk Vorsevijvers. De werken duren 1,5 jaar en zullen de waterkwaliteit en -kwantiteit in de Blauwhuisbeek verbeteren.

Aquafin zorgt samen met de gemeente Wingene voor de aansluiting van het afvalwater op het rioleringsnet. Ongeveer 350 inwoners lozen nu nog rechtstreeks in de Blauwhuisbeek. Vanuit een nieuw pompstation aan de Bosbessendreef gaat het afvalwater straks door een lange persleiding naar het rioleringsstelsel in de Beernemsteenweg. Daarna komt het terecht in de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Wingene in de Heremeersstraat.

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) stond in voor de aankoop van 33 ha bos, heide en dreven ten zuiden van de woonwijk, het huidige ANB-domein Blauwhuisbossen. Daar heeft de VLM in het kader van het landinrichtingsplan Wildenburg-Aanwijs een nieuwe beekloop (540 m) aangelegd om het

De kronkelende loop van de nieuwe Blauwhuisbeek met ecologisch beekprofiel en beheerpad

overstromingsrisico in de woonwijk te beperken. De huidige Blauwhuisbeek ligt immers ingeklemd tussen de woonwijk en de Varendreef. Het oude tracé wordt ingeschakeld voor het opvangen en bufferen van het ontkoppelde regenwater van de woonwijk.

Dankzij deze aankoop werd het ook mogelijk om een pad voor fietsers en wandelaars aan te leggen, zodat inwo-

ners van de Vorsevijvers sinds 2020 door de Blauwhuisbossen richting Wildenburg kunnen.

De VLM verwierf ook een stroomafwaarts gelegen weilandperceel (4,9 ha) dat paalt aan de woonwijk. In samenwerking met de Provincie West-Vlaanderen (eigenaar-beheerder) werd hier een natuurlijke overstromingszone aangelegd. Plaatselijk is de bouwvoor afgegraven met het oog op natuurontwikkeling. Ca. 2,7 ha zal beheerd worden als nat grasland, aansluitend op de ontwikkelende water- en/of moerasvegetatie (ca. 1,1 ha). De rest van het terrein (ca. 1,1 ha) wordt bebost door de bewoners van de Vorsevijvers op de Dag van de Natuur op 27 november 2021. Een wandelpad en een houten voetgangersbruggetje over de Blauwhuisbeek ontsluiten het geheel. Het natuurlijk overstromingsgebied heeft een capaciteit van ca. 10.000 m³. Het zal pas overstromen vanaf een bepaald (hoog) peil. Zo wordt de woonwijk beschermd tegen wateroverlast.

Contact: frank.debeil@vlm.be,
tel. 050 45 81 58

De natuurlijke overstromingszone zal een kwart van een hectare open water bevatten. Ernaast ligt een moeraszone.

Naar buiten: op Expeditie met het hele gezin

"Naar buiten!", dat is de leuze van het Brugse Ommeland. Dit motto geldt niet enkel voor energieke kinderen die het binnen te bont maken, maar voor iedereen die nood heeft aan natuur, gezonde lucht en ontspanning.

Tal van initiatieven voeren je dwars door het groen. Zo laten spannende wandelexpedi-

ties je het Landschapspark Bulskampveld verkennen. In totaal zijn er vijf bewegwijzerde lussen van maximaal 3 kilometer, elk met hun eigen thema. Onderweg bots je op uitdagende houten speelelementen waar je leuke opdrachjes uitvoert of je klautertalent op de proef stelt.

Je vindt alle info en kaartjes op www.landschapspark-bulskampveld.be/expedities

Hieronder laten we alvast de twee nieuwste wandellussen op je los.

Expeditie Nieuwenhovebos

katapulteert je terug naar de bronstijd. In dit prachtige bos in Oostkamp ontdek je hoe het leven er duizenden jaren geleden uitzag. Je bereidt plantengerechten in de kookplaats of brengt een offer in de tempel bij het water. Wie het aandurft, klimt naar de zolder van de bronstijdwoning of onderzoekt wat er in de waterput zit. Al moet je natuurlijk eerst door de tijdspoor aan de start...

START:

Kruising Waterstraat met Hogendaledreef (Nieuwenhove, 8020 Oostkamp)
2,7 km, bewegwijzerd, niet toegankelijk voor rolwagens en buggy's

Expeditie Menas

test hoe goed je in balans bent. De lus voert je naar Sint-Maria-Aalter, waar Domein Menas dankzij de Broeders van Liefde bekend staat bij iedereen die rust, stilte en verdieping zoekt. Onderweg maak je het stil en zoek je uit welke boom best bij jou past. Je voelt de grond met je blote voeten en bewondert de waterspiegel terwijl je gekke bekken trekt. Aan het begin en het einde van de expeditie neem je plaats op de balansmeter, zo ontdek je het effect van dit bijzondere avontuur op jouw mentale en fysieke evenwicht.

START:

Domein Menas, Blekkervijverstraat 20, 9880 Sint-Maria-Aalter
2,2 km, bewegwijzerd, deels toegankelijk voor rolwagens en buggy's

Langs de oevers van het kanaal Gent-Brugge

Het kanaal Gent-Brugge is een historisch pareltje. Ook de natuur eromheen is minstens even waardevol. We trekken onze stapschoenen aan en gaan zo'n 5,5 kilometer op pad, van de Beernbrug tot aan de Moerbruggebrug. In dit prachtig natuurreserveaat vleien uitzonderlijke landschappen zich voor ons neer en ontdekken we een knap staaltje biodiversiteit.

Start van de wandeling

Aan de Beernbrug beginnen we onze

tocht aan de rechteroever van het kanaal. We trekken door het natuurgebied 'Gevaerts-Noord' en bewonderen een lappendeken van soortenrijke, schrale graslanden en brem- en gaspeldoornstruwelen. Tussen knoestig eikenhakhout dat tot wel 150 jaar oud is, grazen ezeltjes rustig rond en duiken waardevolle vennetjes op. In één oogopslag stel je jezelf meteen voor hoe het vroegere Beverhoutsveld er moet uitgezien hebben, voordat het in de 19e eeuw stelselmatig plaats maakte voor landbouwgrond.

Ben je een ambitieuze stapper? Aan de grens van het natuurgebied breid je jouw avontuur verder uit langs de bewegwijzerde Beverhoutsveldwandelroute.

Naar de finishlijn via Leiemeersen-Noord

Via de Keersluis komen we aan in het natuurreserveaat 'Leiemeersen-Noord'. Deze natte, venige vallei is dankzij de hooilandperceeltjes vooral in mei en juni geweldig mooi. Wel duizenden wilde orchideeën tieren er weelderig en op de kalkrijke kanaalbermen groeien zeldzame soorten als rapunzelklokje, kattendoorn, beemdkroon en bijenorchis. Al zijn het de 35 meter hoge populieren die met de aandacht gaan lopen. Ze zijn meer dan 100 jaar oud en de omtrek van hun stammen kan aan de basis tot wel 6 meter oplopen. Dankzij hun holten bruisen ze van het leven. Elke boom heeft z'n eigen paspoort, waarmee boomchirurgen deze unieke veteranen opvolgen.

Wie gek is op vogels spot steenuiltjes in de knotwilgen en futen op het kanaal. Aan de Moerbruggebrug wacht een leuke extra. Als je het kanaal oversteekt, bots je op het natuurreserveaat 'Warandeputten'. Vanuit de kijkhutten observeer je hier een kleurrijke verzameling vogels, waaronder IJsvogels.

Fietsen langs een kanaal met een verhaal

Een fietstocht langs één van de oudste kanalen van het land. Dat is wat Natuurpunt en het Regionaal Landschap Houtland

je voorschotelen dankzij hun nieuwe, handige fietskaart die je langs het kanaal Gent-Brugge leidt.

Onderweg valt er heel wat te beleven. Boeiende weetjes en verhalen laten je kennismaken met een geweldig landschap en gidsen je naar de mooiste plekken aan het water. Je ontdekt adembenemende natuurgebieden en flirt met de grens van het uitgestrekte Landschapspark Bulskampveld.

Wil je deze kaart bemachtigen?

Stort dan € 3 op het rekeningnummer BE65 1460 5732 3196 van Natuurpunt Oostkamp met de mededeling "fietskaart". Na ontvangst van je betaling, krijg je de kaart zo snel mogelijk toegestuurd via de post. (De fietskaart wordt opgestuurd naar adres van het bankrekeningnummer).

Ik zomer in Provinciedomein Bulskampveld

Buitenspeeldag XL

Donderdag 1 juli van 13.30 tot 16.30 uur

De ultra-avontuurlijke Buitenspeeldag XL trapt jouw zomer af! Trek je vuile kleren aan, want het is tijd om nog eens echt te ravotten. Timmer mee aan het grootste camouflagekamp in het bos, leer vuur maken als een oermens of train je schietkunsten met pijl en boog. Klauteren tussen de bomen of een eigen miniatuurbootje met natuurmaterialen in elkaar boksen. Plezier verzekerd! Ook de kleinste bezoekers beleven heel wat buitenpret. Samen met creatieve duizendpoot Skriewer zetten zij de boel op stelten.

Extra info: [kleuterprogramma op inschrijving, vrije deelname aan de andere workshops.](#)

Film in het bos

Vrijdagavond 13 augustus

Je gaat naar de cinema voor een angst-aanjagende thriller. Alleen is het decor geen knusse bioscoopzaal maar een donker bos... Kijk, voel en ervaar alles alsof je er middenin zit. De spanning is niet te snijden. Schrijf je snel in en beleef een sinistere filmervaring die je niet snel zal vergeten. Opgelet: niet voor gevoelige zielen (+16)

Extra info: [op inschrijving](#)

Meer info: [Bezoekerscentrum Bulskampveld, Beernem, 050 55 91 00, bulskampveld@westvlaanderen.be, www.westvlaanderen.be/bulskampveld](#)

Fladdercafé

Vrijdagavond 27 augustus van 16 uur tot 22 uur

Corona plaatste de vleermuis in slecht daglicht. Nochtans speelt dit kleine beestje een belangrijke rol voor onze natuur. Dringend tijd dus voor eerherstel. Kom tijdens de 'Nacht van de Vleermuis' naar het Fladdercafé van Bulskampveld. Je gaat op pad samen met een natuurgids en ontdekt de verschillende soorten vleermuizen die het Bulskampveld bewonen. Ook voor kinderen valt er heel wat te beleven.

Extra info: [inschrijven aanbevolen](#)

Geef de natuur een boost met je tuin

Wist je dat je de natuur een fikse boost kunt geven via je eigen tuin? Groot of klein, in de stad of op het platteland,... alle tuinen samen maken bijna één tiende van de totale oppervlakte van Vlaanderen uit. Dankzij enkele eenvoudige tips creëer je in een handomdraai een zalig zoemende zomertuin. Zo wordt jouw gazon deel van een gigantisch, waardevol groen lappendeken.

Tip 1: meteen de belangrijkste. Schenk jezelf een glas wijn of fruitsap in, installeer je buiten in een zeteltje en geniet. Een tuin waarin weinig wordt gewerkt, is een paradijs voor de natuur.

Tip 2: laat een stuk van je gazon ongemoeid. Dat betekent: geen bemesting, geen behandeling en geen korte kapsels. Een echte win-winsituatie want je spaart tijd uit en zorgt voor een enorme toename van de biodiversiteit. Daardoor verschijnen wilde bloemen kleurrijk op het toneel en blijft je gras groener tijdens droge periodes. Hoe ga je dat lange gras dan te lijf? Daarvoor heb je een aantal opties, afhankelijk van de oppervlakte: nl. graskantmaaier, bosmaaier, (hand)zeis, maaibalk of een krachtige

grasmachine. Het hooi kan je gebruiken voor je kippen, konijn of cavia.

Tip 3: voorzie in je tuin enkele borders met vaste planten die bij- en vlinder-vriendelijk zijn. Let erop dat je inheemse of nauw verwante plantensoorten koopt en dat je de planten en de gekozen standplaats goed op elkaar afstemt. Heb je twijfels? Vraag dan raad bij een tuincentrum in je buurt.

Tip 4: neem de tijd om je tuin te observeren. Wat vliegt er allemaal in de lucht en wat kruipt er zoal rond? Al snel ontmoet je heel wat vlinders, bijen, kevers en andere insecten. Het begin van een heerlijke vriendschap! Benieuwd hoe die beestjes allemaal heten? Neem er een foto van met de slimme app "ObsIdentify" en je krijgt enkele seconden later het resultaat! Kan het nog eenvoudiger?

Biobollen voor 2022

Wil je jouw tuin volgend jaar opfleuren met narcissen, krokussen, blauwe druifjes en ander moois? Reserveer je biobloembollen dan nu al via de samenaankoop van VELT. Deze biobollen zijn vrij van pesticiden en kunnen tot 20 mei besteld worden via www.velt.nu.

Koudwatervrees?

Lijkt dit jou toch een grote stap? Kijk dan even hoe jouw gemeente het voorbeeld toont. Alle gemeenten uit het Houtland nemen namelijk deel aan het bijenproject 'Kruisbestuivers' en beheren hun openbaar domein voortaan meer en meer op een bijvriendelijke manier.

De Grote Groene Sabelsprinkhaan voedt zich met insecten die op planten leven

Week van de bij

De week van 30 mei tot 6 juni staat helemaal in het teken van de bij. Deze editie zetten we in op ontharding. Zo kom je te weten hoe je enkele tuintegels inwisselt voor zoemrijke planten. Check het programma op www.weekvandebij.be.

Op 5 juni organiseren we i.s.m. Velt Brugge en de Nationale boomgaardenstichting een lezing rond wilde bijen in het Kasteel van Tillegem, nadien kun je mee wandelen langs enkele prachtige bloemenweiden rondom het kasteel, meer info en inschrijven op www.rhoutland.be.

Hond aan de lijn, 't zal wel zijn

Een stevige wandeling met je viervoeter, da's genieten! Je houdt je conditie op peil, haalt een frisse neus op en ook je hond krijgt een goeie portie beweging. Honden zijn uiteraard van harte welkom in de natuur, al zien we hen liefst aan de leiband. Loslopende viervoeters kunnen in natuurgebieden namelijk heel wat problemen veroorzaken en soms schuilt er zelfs gevaar.

De natuur beschermen

Wie de hond aan de leiband houdt, beschermt de natuur. Elke lente botsen natuurbeheerders op jonge reekalfjes die dood werden gebeten door een hond. Al hoeft het niet altijd zo'n vaart te lopen. Zelfs lieve viervoeters die op pad gaan om te snuffelen, verstoren onbedoeld vogels die broeden op de grond en vertrappelen zeldzame planten.

Respect voor je medemens

"Je hoeft niet bang te zijn, hij doet heus niets", wie tijdens een wandeling ooit al eens oog in oog stond met een loslopende hond, heeft deze slogan waarschijnlijk al gehoord. Baasjes mogen hun hond

dan wel goed kennen, voor kinderen en andere wandelaars komen loslopende honden soms erg angstaanjagend over. Ook mensen die wel met hun hond aan de leiband wandelen, vinden het niet fijn als hun viervoeter wild gaat trekken omdat hij een loslopende concurrent wil bedwingen. Door je hond aan de leiband te houden, gun je iedereen een ontspannen uitje in de natuur.

Veiliger voor je hond

Loslopende honden hebben geen zicht op de gevaren die zich in de natuur verschuilen. Denk maar aan een andere hond die een aanval plant, een paard dat een trap uitdeelt, een auto die plots op een grindweg opdrukt,... om nog maar te zwijgen over de teken die zich in de struiken verschuilen. De leiband gebruiken, is dus ook voor je eigen hond een veel veiliger alternatief.

Flink uitleven

Natuurlijk wil je als baasje dat je hond zich even flink uit kan leven. Maar geen nood, ook dat kan aan de leiband. Laat je hond niet enkel uit omdat

het moet, maar maak er iets leuk van. Wil je jouw hond toch even vrij laten rondlopen? Zoek dan een hondenzone op, dat kan makkelijk online via www.natuurenbos.be/hondenzones

Meer info: www.natuurenbos.be/q-a-honden-aan-de-leiband

Vossen en wolven lopen toch ook los?

Dat is helemaal juist. Waarom is het beleid in Vlaanderen dan zo strikt? Vooral door de hoge bevolkingsdichtheid en de schaarse natuur. Er zijn heel veel honden: één op de vijf Vlaamse gezinnen heeft een hond. Terwijl slechts 10% van de oppervlakte van Vlaanderen uit natuur bestaat. Daardoor hebben wilde dieren, zoals grondbroedende vogels, weinig plaats. Wolven, vossen en andere roofdieren zijn extreem goed aangepast aan onze natuur. Daardoor is hun invloed een pak kleiner dan die van de grote aantallen loslopende huisdieren.

Nieuwe tuin Ter Muiden

zorgt voor grote meerwaarde

Zo'n drie jaar geleden groeide bij Ter Muiden in Oedelem een idee. Het centrum voor woon- en dagondersteuning voor mensen met een verstandelijke beperking beschikte over een groot grasplein en wilde daar een prachtige tuin creëren. Dankzij de hulp van het Regionaal Landschap, het Land- en Tuinbouwinstituut en de buurtwerking toverde Ter Muiden dat veld om tot een ware oase van maar liefst 12.600 m².

Stefan Van Der Cruyse, directeur en medebezieler, geeft ons trots een rondleiding: "Dat enorme grasplein heeft ons inderdaad aan het denken gezet. Ons personeel en onze vrijwilligers zagen er zoveel mogelijkheden in en wilden er een plek van maken waar iets te beleven valt en waar ook de natuur en de dieren baat bij zouden hebben. Onze bewoners waren meteen gemotiveerd."

Hoe ziet het resultaat van die plannen er nu uit?

"Het grasveld is een bloemrijk hooiland geworden waar hoogstamfruitbomen, struiken en klimplanten werden aangeplant. Er staan knotwilgen, er zijn zitbankjes geplaatst, er is een dreef aangelegd en we hebben een wadi gegraven. Een wadi is een soort waterpartij waarin we het teveel aan regenwater opvangen. Van daaruit sijpelt dat traag de grond in en verdwijnt het dus niet zomaar in de riolering."

Hoe dragen de bewoners hun steentje bij?

"Onze bewoners hebben elk hun eigen plekje binnen dit project. Op maat van hun noden en interesses kregen ze elk taken op maat toebedeeld. Ze helpen bijvoorbeeld met gras maaien en met bomen snoeien. Ze zijn heel fier op hun verantwoordelijkheden. Het is meer dan een fijne dagbesteding, ze voelen zich goed dat ze hieraan kunnen meewerken en zien nadien het resultaat van hun inspanningen. Ook de buurt reageert positief. Via participatiemomenten nemen zij deel aan ons project en genieten ze mee van ons domein."

Heeft de tuin een invloed op het welzijn van de bewoners?

"De natuur is belangrijk om je goed te voelen. Je beweegt, je komt tot rust,... dat is niet anders voor mensen met een beperking. Hoewel er weinig wetenschappelijk werk over bestaat, is er volgens mij zeker een link tussen natuur en zorg. Wij beginnen hier alvast met het gebruik van een fit-o-meter voor onze bewoners. Samen met studenten ergotherapie zullen we die toestelletjes inzetten om voor iedereen een bewegingstraject op maat uit te werken, in de gezonde buitenlucht."

Wat zijn de verdere toekomstplannen met dit project?

"In een volgende fase plannen we een snoezeltuin en een wilgenhut. We zullen die inrichten met kleurrijke, geurende planten, hoge, ritselende grassen en hangmatten. Bewoners zullen daar met al hun zintuigen genieten van de ontspannende kracht van de natuur. We willen ook een moestuin aanleggen om op termijn zelfvoorzienend te worden. We mikken daarmee op voldoende groenten en fruit voor onze 45 bewoners."

Hier ontdek je de beste vogelhotspots

Vogels spotten is immens populair. Heel wat mensen vragen zich af waar en wanneer je best op uitkijk gaat. Over het wanneer zijn ervaren vogelkijkers het snel eens: de maand mei is een geweldige periode.

De vraag waar valt iets moeilijker te beantwoorden. Vogels zitten namelijk niet gegarandeerd op een voorspelde plaats en elk jaar zijn er schommelingen in de aantallen. Al herbergt het Houtland enkele hotspots waar de kans het grootst is.

De Warandeputten, Oostkamp

De Warandeputten langs het kanaal te Moerbrugge zijn tot ver buiten de regio bekend bij vogelkijkers. Vooral de kijkhut aan de kleine vijver trekt veel fans dankzij de ijsvogel die zich in de dijk nestelt. Een tweede kijkhut verderop biedt een breed uitzicht op de vijver waar slobeenden en wintertalingen op het water zitten. In het riet zingt de kleine karekiet. Ook de fitis en de dodaars laten zich horen.

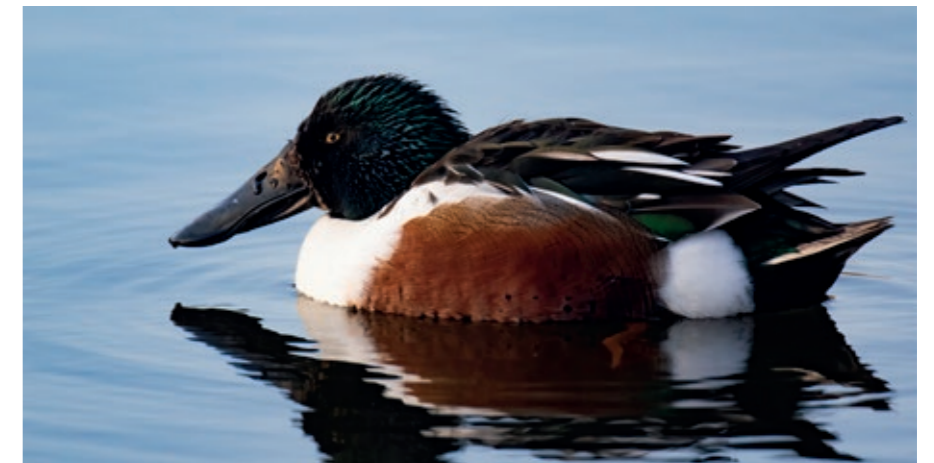
Vloethemveld, Zedelgem

Het Vloethemveld is een uniek bos- en natuurgebied van ongeveer 330 hectare, eigendom van het Agentschap Natuur en Bos. Een wandeling neemt je mee rondom het afgesloten gedeelte van het domein.

Vanuit de Heidetoren spot je de wespindief en de boomvalk. Gevorderden aanschouwen de baltsvlucht van enkele unieke zangvogels: de boomleeuwierik en de boompieper. Nog in het Vloethemveld spot je veel eendensorten vanuit de Waterhut. Ook de aalscholver voelt zich hier op z'n opperbest. Wie rondkijkt in de bomen rond de hut heeft soms het geluk een grauwe vliegenvanger of een bonte vliegenvanger te zien.

Hoge Dijken, Jabbeke

De Hoge Dijken is een natuurgebied in de gemeente Oudenburg. Het ligt aan de Oude Brugseweg in de deelgemeente Roksem en de Korte Vijfwegstraat in de deelgemeente Ettelgem. De kijkhut-

ten aan de grote plas - in de volksmond de Roksempuut - toveren bijzondere soorten uit hun mouw. Je observeert de geoorde fuut op het water. Een grote kolonie oeverzwaluwen laat zich zien in een oeverwal.

Tijdens het fietsen en wandelen

Is stil zitten niets voor jou? Dan zijn er heel wat fiets- en wandelroutes die je langs bijzondere vogelsoorten brengen. Vooral langs kanalen en jaagpaden valt er heel wat te beleven. Aan de oude kanaalarm van de Gevaerts te Beernem en langs de Damse vaart dobberen kuifeenden rond rond, en zwemmen in mei futen met hun klein-

tjes op de rug. Nog in Damme, in de grachtjes langs de Romboutswerve en ook langs het Boudewijnkanaal zijn heel wat kleine zangvogels te bespeuren.

Te voet is de kans op een steenuil het grootst in het knotwilgenlandchap van de Assebroekse Meersen. Bijzondere bosvogels zoals de zwarte specht houden zich schuil in het Bulskampveld en het Wijnendalebos. Het Beverhoutsveld is een hotspot voor gekraagde roodstaart en patrijs. En langs het Vrijgeweedpad in Oostkamp hoor je nog de veldleeuwieriken tierelieren.

Natuurinclusieve wijk gunt blik op de toekomst

Architect Dimitri Duysburgh bij de aangeplante centrale plantbakken

Kiezen voor degelijke isolatie? Dat is tegenwoordig vanzelfsprekend voor wie bouwt of verbouwt. Duurzaam en energiezuinig is de norm. Ook natuurinclusieve elementen maken stilaan hun intrede. We hadden een gesprek met Dimitri Duysburgh (Architecten Groep III). In opdracht van de Brugse Maatschappij voor Huisvesting ontwierp hij de duurzame modelwijk 'Hoeve De Laere' in Koolkerke. In samenwerking met Regionaal landschap Houtland kreeg het project een natuurinclusief tintje.

Wat maakt deze duurzame wijk zo anders?

Dimitri: "Door de klassieke verkaveling vaarwel te zeggen, zorgen we voor meer kwaliteit en comfort. Deze wijk grenst aan de Polders en is bijzonder groen. Doordat we het autoverkeer tussen de huizen zoveel mogelijk elimineren, liggen er heel wat kindvriendelijke speelplaatsen en sociale groenzones op het domein. De grens tussen de wijk en de Polders is vaag dankzij groene vingers die de straten infiltreren en die de plaatselijke fauna en flora tot diep in het centrum voeren. Er liggen ook wadi's die het regenwater opvangen en hergebruiken. Daarmee proberen we waterneutraal te zijn en geven we een extra stimulans aan de biodiversiteit."

Nestkasten waren een logische volgende stap?

"Samen installeerden we inderdaad enkele nestkasten voor mussen, vleermuizen en zwaluwen. Voorlopig hangen de kasten enkel aan de appartementsgebouwen die de maatschappij zal verhuren. Ik hoop dat ook kopers dit voorbeeld zullen volgen."

"We hebben dit verhaal versterkt door klimplanten aan de gevels aan te brengen en door twee plantenbakken met eetbaar, bijvriendelijk groen tussen de appartementen te plaatsen. De bewoners zullen die bakken zelf onderhouden, zo willen we het sociaal contact stimuleren."

Mussennestkasten aan de centrale woonblokken van Hoeve De Laere

Is natuurinclusief bouwen in opmars?

"Het is nog niet algemeen bekend bij architecten en bouwheren. Toch biedt het veel mogelijkheden. Niet enkel voor landelijke projecten, maar ook voor moderne verkavelingen in het centrum van de stad. Dankzij deze samenwerking met Regionaal Landschap Houtland, heb ik mijzelf wat verder verdiept in de mogelijkheden. Er bestaan heel wat esthetisch verantwoorde, duurzame nestkasten. Ze vragen slechts een kleine investering en zorgen voor een grote meerwaarde. Ik denk dat we architecten vooral voldoende moeten informeren hierover. Er bestaan bijvoorbeeld veel vooroordelen over klimplanten omdat die gevels zouden beschadigen. Terwijl de keuze van je plantsoort en je geleider dit probleem kan voorkomen. Projecten als 'Hoeve De Laere' kunnen daarbij als voorbeeld en als inspiratie dienen."

Wat is jouw hoop voor de toekomst?

"Het zou geweldig zijn mocht natuurinclusief bouwen een evidentie worden. Stel dat elk nieuw bakstenen gebouw standaard een ingebouwde nestkast zou krijgen, dan zou dat al een groot verschil maken. Wij gaan er alvast mee verder en integreren deze elementen nu zelfs in scholen omdat ze een grote educatieve functie hebben."

Verloren Kost Torhout strijdt tegen klimaatverandering

Tussenaanplant van Fladderiep in de Steenveldstraat

De afgelopen jaren maakten het pijnlijk duidelijk: de klimaatverandering eist z'n tol. Droge zomers volgen elkaar op en dwingen ons tot een duurzaam beheer van water en bomen. Die strijd tegen de klimaatopwarming wordt ook gevoerd in Torhout.

In de regio Verloren Kost schoot het Regionaal Landschap Houtland een landbouwer te hulp. Er werd een natuurvriendelijk beregeningsbekken aangelegd. Ook het wondermooie drevenlandschap van de Verloren Kost kreeg dankzij dit project een duwtje in de rug.

Aanleg beregeningsbekken

Het beregeningsbekken kreeg een plaats in een akker aan de rand van het bos. Het water loopt heel geleidelijk over naar de bosrand en is daardoor een uitstekende biotoop voor amfibieën en waterinsec-

ten. Rondom het bekken pronkt een knappe rietkraag. Die voorkomt ook de erosie van de naastgelegen akker.

Herstel dubbele beukendreef

Vlakbij het beregeningsbekken werd een deel van de dubbele beukendreef hersteld. Deze dreef heeft een enorme historische waarde en is zelfs te zien op de Ferrariskaart uit 1777.

Dit gedeeltelijke herstel draagt bij aan de ruimere landschapsvisie voor de Verloren Kost. Die streeft naar een toekomstbestendig drevenlandschap waarin zowel jonge, volwassen als oudere bomen terug te vinden zijn. Het beleid zet vooral in op de dreven die het landschap visueel domineren. Die geven het gebied namelijk z'n kenmerkende dambordpatroon.

Over de gebiedsvisie Verloren Kost

Voor elk dreeftraject in de Verloren Kost

Hoe hoogstammige bomen de landbouw een handje toesteken

Hoogstammige bomen kennen een rijk verleden in de landbouw. Dreven werden aangeplant voor het timmerhout. De boomgaard leverde hoogstamfruit, plus schaduw en verkoeling aan het vee.

Ook vandaag wordt opnieuw gepleit voor een combinatie van landbouwgewassen (of veeteelt) met bomen. Dat heet 'agroforestry'. Dankzij hun diepe doorworteling brengen bomen mineralen naar het oppervlak, zodat deze beschikbaar worden voor de landbouwgewassen. Bladval en afstervende wortels tillen het koolstofgehalte van de bodem naar een hoger niveau. De landbouwgewassen krijgen minder snel last van droogte door een verminderde windwerking. En bomen bieden aan natuurlijke vijanden van plaaginsecten een habitat waardoor de kans op schade door plagen vermindert.

is er een planning die bepaalt wat wanneer gekapt wordt en welke boomsoorten in de plaats komen. Vitale dreven worden zo lang mogelijk bewaard. Zo werd in de Steenveldstraat gekozen voor een tussenaanplanting. Nieuwe fladderiepen krijgen zo'n 18 jaar de tijd om de plaats van de huidige berken in te nemen. Pas in een later stadium verdwijnen de oudere, minder vitale bomen. Zowel de nieuwe als de oude bomen worden tijdens de hele duur goed onderhouden zodat ze gezond blijven en geen gevaar vormen voor passanten.

Het uiteindelijke doel: de dreven van de Verloren Kost bewaren en de ziel van de streek behouden voor toekomstige generaties.

